

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členov senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci žalobcu: **E., O. Z.**, so sídlom T. X.X., X. B., zastúpený advokátom M. V. Š., AK so sídlom N. O. X., X. B., proti žalovanému: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**, Pribinova 2, 812 72 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti fiktívneho rozhodnutia žalovaného zo dňa 17. júla 2009 a 17. augusta 2009, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 176/2009 – 35 zo dňa 30. novembra 2010, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 176/2009 – 35 zo 30. novembra 2010, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti fiktívneho rozhodnutia žalovaného zo dňa 17.7.2009 a 17.8.2009. Krajský súd dospel k záveru, že fiktívne rozhodnutia podľa jeho názoru žalovaný nevydal a ani nemali byť prečo vydané, keďže žiadosť žalobcu o sprístupnenie informácií

(písomné materiály organizácie zásahu a videozáznam z bezpečnostných kamier na H. n. v B. z 18.6.2009 počas návštevy prezidenta Č.) postúpil inému orgánu na vybavenie. O trovách konania rozhodol súd tak, že ich žalobcovi pre neúspech v konaní nepriznal.

Proti predmetnému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, domáhajúc sa jeho zmeny tak, aby bolo žalobe vyhovené a zrušil fiktívne rozhodnutia žalovaného správneho orgánu alebo aby bol zrušený rozsudok krajského súdu a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie s tým, že bude vykonané dokazovanie výsluchom svedkov. Podľa jeho názoru súd postupoval v rozpore s ust. § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. ak de facto odmietol skúmať postup žalovaného pri vybavovaní jeho žiadosti, keď svoj rozsudok založil len na formálnom konštatovaní, že žalobca postúpením žiadosti postupoval zákonom dovoleným spôsobom. Podľa jeho názoru je logické, že ak žalovaný odovzdal materiály poslancovi NR SR M. P., musí ich mať k dispozícii. Idea, že žiadosť má vybaviť ten pri ktorej činnosti informácie vznikli je nesprávna, nakoľko podľa § 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. je informácie povinná sprístupniť každá povinná osoba. Žalovaný sa svojej povinnosti nemohol zbaviť nulitným procesným úkonom a súd svojím postupom (tým že nenariadil pojednávanie a nevypočul navrhnutých svedkov) porušil žalobcovo ústavné právo na súdnu ochranu.

K podanému odvolaniu sa vyjadril žalovaný, ktorý navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť s tým, že obsah žalobcovho odvolania a jeho právny názor je mimo podstaty veci a odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa. Žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal skutočnosti ním tvrdené. V plnom rozsahu sa stotožnil so závermi krajského súdu uvedenými v napadnutom rozhodnutí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1, veta prvá O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1, veta prvá O.s.p. v spojení s § 211 a nasl. O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 27. októbra 2011 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

V správnom súdnictve preskúmajú súde na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Z obsahu administratívneho spisu žalovaného a zo súdneho spisu vyplýva, žiadosťou z 3.7.2009, ktorá bola doručená žalovanému dňa 7.7.2009 sa žalobca domáhal podľa zákona č. 211/2000 Z. z. sprístupnenia informácie písomných materiálov a videozáznamov z bezpečnostných kamier na H. n. v B. z 18.6.2009 počas návštevy prezidenta Č.. Konkrétne malo ísť o tie materiály, ktoré mal žalovaný odovzdať poslancovi M. P.. Ministerstvo vnútra túto žiadosť podľa § 15 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. postúpilo Krajskému riaditeľstvu policajného zboru v Bratislave, oddeleniu pre styk s verejnosťou a to z dôvodu, že predmetné informácie nemalo k dispozícii a necítili sa byť ani príslušnou povinnou osobou o čom písomne informovali aj žalobcu listom z 17.7.2009. Následne sa navrhovateľ podaním z 31.7.2009 voči tomuto oznámeniu odvolal, pričom uviedol, že ho považuje za rozhodnutie žalovaného o nesprístupnení informácie. Listom z 30.7.2009 sa odvolal proti fiktívnemu rozhodnutiu nakoľko postúpenie bolo nezákonné. Následne sa žalobca žalobou podanou na Krajskom súde v Bratislave dňa 14. septembra 2009 domáhal zrušenia fiktívneho rozhodnutia žalovaného zo dňa 17. júla 2009, ako aj fiktívneho rozhodnutia žalovaného, ktorým zamietol rozklad žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu zo dňa 17.8.2009. K fikcii vydania zamietavých rozhodnutí prvostupňového ako aj druhostupňového správneho orgánu došlo podľa žalobcu podľa § 18 ods. 3 a § 19 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z. z., nakoľko žalovaný neposkytol požadované informácie, hoci ich mal k dispozícii a poskytol ich poslancovi M. P..

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami ako ten, o koho práva ide.

Z ustanovenia § 247 ods. 1 O.s.p. vyplýva, v ktorých prípadoch sa môže účastník správneho konania domáhať preskúmania rozhodnutia správneho orgánu súdom. Všeobecné súdy preskúmajú zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy vydaných v správnom konaní, ktorými správny orgán zasahuje do práv a povinností fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

Z obsahu žiadosti o informáciu zo dňa 3.7.2009 vyplýva, že žalobca ňou žiadal o zaslanie „písomných záznamov a videozáznamov z návštevy prezidenta Č. dňa 18.6.2009 na H. n. v B., ktoré mal žalovaný poskytnúť poslancovi M. P.“.

Zákon o informáciách pojem „povinná osoba“ nedefinuje. Z dikcie § 3 ods. 1 zákona o slobodnom prístupe k informáciám osobami povinnými sprístupňovať informácie sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky, ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, **a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.**

Podľa § 11 zákona č. 575/2001 v znení platnom do 31.1.2010 bolo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ústredným orgánom štátnej správy pre

a) ochranu ústavného zriadenia, verejného poriadku, bezpečnosti osôb a majetku, ochranu a správu štátnych hraníc, bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky, ochranu bezpečnosti a plynulosti železničnej dopravy, veci zbraní a streliva, súkromné bezpečnostné služby, vstup na územie Slovenskej republiky a pobyt cudzincov na jej území, občianske preukazy, cestovné doklady a oprávnenia na vedenie motorových vozidiel, otázky azylantov a odídenčov, evidenciu obyvateľov, evidenciu cestných motorových a prípojných vozidiel, integrovaný záchranný systém, civilnú ochranu a ochranu pred požiarmi,

b) všeobecnú vnútornú správu vrátane vecí územného a správneho usporiadania Slovenskej republiky, štátne symboly, heraldický register, archívy a registratúry, štátne občianstvo, matričné veci, zhromažďovanie a združovanie vrátane registrácie niektorých právnických osôb, o ktorých to ustanoví zákon, organizačné zabezpečenie volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, organizačné zabezpečenie volieb prezidenta Slovenskej republiky a ľudového hlasovania o jeho odvolaní, organizačné zabezpečenie volieb do orgánov územnej samosprávy, organizačné zabezpečenie referenda, organizačné zabezpečenie volieb do Európskeho parlamentu, vojnové hroby, živnostenské podnikanie, povoľovanie verejných zbierok, koordináciu výkonu štátnej správy uskutočňovanej obcami, vyššími územnými celkami a orgánmi miestnej štátnej správy,

c) automatizovaný informačný systém miestnej štátnej správy,

d) Policajný zbor, Železničnú políciu a Hasičský a záchranný zbor,

e) koordináciu vzdelávania zamestnancov obcí a vyšších územných celkov plniacich úlohy štátnej správy.

Podľa § 171/1993 Z. z. písm. f/ a g/ o Policajnom zbore, policajný zbor zaisťuje osobnú bezpečnosť prezidenta Slovenskej republiky, predsedu Národnej rady Slovenskej republiky, predsedu vlády Slovenskej republiky, predsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky, ministra vnútra Slovenskej republiky (ďalej len "minister") a ďalších osôb určených zákonom 1aa) alebo vládou (ďalej len "určená osoba") a ochranu diplomatických misií a ďalších objektov určených zákonom 1aa) alebo vládou (ďalej len "určený objekt") a spolupôsobí pri fyzickej ochrane jadrových zariadení.

Zo znenia zákona o informáciách ako aj zákona o organizácii ministerstiev a zákona o policajnom zbore nemožno vyvodzovať, že by bol žalovaný povinnou osobou sprístupniť informáciu, ktorej poskytnutie žiadal žalobca. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 575/2001 Z. z. totiž nevyplýva, že by žalovaný mohol disponovať informáciami, ktoré požadoval žalobca. Práve naopak ust. § 11 ods. 1 písm. f/ a g/ zákona č. 173/1993 Z. z. o policajnom zbore je zrejmé, že týmito informáciami môže disponovať iba policajný zbor Slovenskej republiky. Navyše povinné osoby uvedené v § 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. sú povinné sprístupňovať informácie na žiadosť len pri vykonávaní svojej rozhodovacej činnosti, ktorú síce treba chápať v čo najširšom význame, avšak musí ísť o činnosť na ktorú sú zo zákona oprávnené. Ochrana určených osôb podľa § 11 ods. 1 písm. f/ zákona č. 171/1993 Z. z. nemožno považovať za rozhodovaciu činnosť žalovaného ako orgánu štátnej správy. Rovnako z citovaných právnych predpisov nevyplýva žalovanému povinnosť, ktorá by ho zaväzovala alebo oprávňovala získavať, vyžadovať, zhromažďovať, vyhodnocovať, vyhľadávať alebo poskytovať materiály, požadované žalobcom ako žiadateľom o informáciu, ak sa v ich originálnej podobe v jeho sfére vplyvu nenachádzajú. Oprávnené osoby môžu od povinných osôb požadovať len informácie o takých skutočnostiach, ktoré má povinná osoba k dispozícii, a ktoré je povinná na žiadosť poskytnúť, čo však nie je tento prípad. Žiadosť o poskytnutie informácie má za cieľ sprístupniť verejnosti jej neznáme údaje vo veciach verejných o ktorých rozhoduje povinná osoba, teda musia vyplývať zo zákonného zmocnenia, ktorú však v tomto prípade žalovaný nemá a ani nikdy nemal. To, že žalovaný mal podľa médií poskytnúť informácie poslancovi M. P. však ešte neznamená, že ich poskytol v súlade so zákonom a že s nimi aj skutočne disponoval v čase žiadosti žalobcu.

Podľa názoru odvolacieho súdu žalovaný postupoval správne, keď postúpil vec príslušnému krajskému riaditeľstvu policajného zboru na vybavenie a teda skutočne nedošlo

k vydaniu žiadneho fiktívneho rozhodnutia žalovaného či už dňa 17.7.2009 alebo ako odvolacieho orgánu dňa 17.8.2009.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu, že sa mu postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a to tým, že vo veci nebolo nariadené pojednávanie, tak súd poukazuje na to, že jednak postup súdu podľa piatej časti O.s.p. je osobitným druhom konania, kedy súd nie je súdom skutkovým ale súdom preskúmvacím. To znamená, že nevyhľadáva a ani nevykonáva dokazovanie vo veciach, ktoré patria do rozhodovacej právomoci orgánov verejnej správy, ale iba rozhoduje o zákonnosti alebo nezákonnosti postupu a žalobou napadnutého rozhodnutia. Nebolo preto potrebné vo veci nariadovať pojednávanie za účelom vykonania dokazovania, ktoré navrhol žalobca, keďže by bolo nevhodné a neúčelné, nakoľko na posúdenie rozhodnutia vo veci samej by bolo právne bezvýznamné a neprineslo by pre žalobcu priaznivejší výsledok. Preto súd prvého stupňa správne postupoval ak pojednávanie nenariadil a pridržiaval sa prejavu vôle žalobcu uvedeného v podanej žalobe, že súhlasí s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky žalobcu uvedené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli ovplyvniť posúdenie danej veci, a preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil, stotožniac sa v zásade aj s dôvodmi jeho rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. s poukazom na § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný a žalovanému v tomto konaní náhrada trov neprináleží.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.

V Bratislave 27. októbra 2011

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská